

3. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті : метод. рекомендації для викладачів і студентів педагогічних університетів / [А.І. Прокопенко, Т.О. Олійник, С.О. Доценко та ін.]. – Х. : ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2010. – 37 с.

4. Коломінський Н.Л. Психологія педагогічного менеджменту: навч. посіб. / Н.Л. Коломінський – К. : МАУП, 1996. – 176 с.

5. Лекції з педагогіки вищої школи : навч. посіб. / [за ред. В.І. Лозової]. – 2-ге вид., доп. і випр. – Х. : ОВС, 2010. – 480 с.

6. Морзе Н.В. Методика навчання інформатики : навч. посіб. : у 4 ч. / Н.В. Морзе ; [за ред. акад. М.І. Жалдака]. – К. : Навчальна книга, 2003. – Ч. I: Загальна методика навчання інформатики. – 254 с.

7. Прокопенко І.Ф. Педагогічні технології : навч. посіб. / І.Ф. Прокопенко, В.І. Євдокимов. – Х. : Колегіум, 2005. – 224 с.

8. Прокопенко І.Ф. Сучасні педагогічні технології в підготовці вчителів : навч. посіб. / І.Ф. Прокопенко, В.І. Євдокимов. – Х. : Колегіум, 2008. – 344 с.

ЄРМАК Л.С.

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДЛЯ ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ В НОВІЙ ЗЕЛАНДІЇ

Посилення ролі освіти в сучасному світі пояснюється світовими тенденціями економічного та суспільного розвитку, які держава має враховувати, формуючи свою освітню політику, особливо в умовах створення загальноєвропейського освітнього простору. Саме тому є актуальним аналіз освітньої політики країн Західної Європи та інших економічно розвинутих країн світу, дослідження процесу формування та розвитку освітньої політики в західноєвропейській традиції, а також вивчення досвіду здійснення освітньої політики в усьому світі на сучасному етапі. Щодо цього особливо цікавим є досвід такої розвинутої країни, як Нова Зеландія, що пояснюється двома причинами. По-перше, ця країна становить основу однієї з базових освітніх моделей, а саме англосаксонську, яка вважається найкращою у світі, по-друге, якщо говорити про університети Нової Зеландії, то принаймні три з них (Університет Окленда, Отаго і Кентербері) вже кілька років поспіль входять до одного з найпрестижніших рейтингів кращих ВНЗ світу за версією Times Higher Education – QS World University Rankings. До речі, до цього списку за всі роки його існування не зміг потрапити жоден український ВНЗ.

Зростання попиту на туристську освіту пов'язано з активним розвитком туризму в Україні та світі. Рівень підготовки та якості освіти вітчизняних випускників не завжди відповідає сучасним вимогам. Можна припустити, що вивчення та аналіз професійної підготовки майбутніх фахівців для туристич-

ної індустрії у Новій Зеландії дасть змогу вдосконалити зміст професійної підготовки майбутніх фахівців туристичної сфери України.

Мета статті – проаналізувати професійну підготовку майбутніх фахівців для туристичної індустрії у Новій Зеландії.

У Новій Зеландії на всю країну лише всім класичних університетів. Проте є багато інших типів ВНЗ, як-то: технологічні інститути (Institutes of Technology), політехнічні (Polytechnics) та педагогічні коледжі (College of Education), коледжі гуманітарних і соціальних наук, коледжі бізнесу тощо. Не плутайте зі школами (Secondary School), які також називаються коледжами.

Політехнічні коледжі, або “політехи”, користуються значним попитом у тутешньої молоді, бо в них за короткий час (максимальний термін – три роки) можна отримати певну кваліфікацію і розпочати роботу. До того ж навчання в них коштує менше, ніж в університетах. Традиційно сильними напрямками новозеландської політехнічної освіти є готельний менеджмент, туризм, дизайн, інформаційні технології тощо. Коледжі пропонують величезну кількість короткострокових (півроку – два роки) курсів та програм підготовки-перепідготовки в різних галузях. Після закінчення політеху випускник отримує сертифікат про здобутий рівень знань (Certificate I–IV), диплом (Diploma чи Advanced Diploma) або ступінь бакалавра (Bachelor). Частина бакалаврських програм розроблена таким чином, щоб, відучившись рік у коледжі, студент міг перевестися на другий – третій курс університету.

Ступінь бакалавра в університетах цієї держави здобувають за три роки навчання. Якщо ви хочете здобути ступінь з відзнакою (Bachelor with Honours), доведеться посидіти над книжками ще рік. Але це того варте: працедавці схильні віддавати перевагу тим кандидатам на посаду, які таку відзнаку мають. До того ж ступінь магістра (Master) після цього можна одержати всього за рік. За деякими спеціальностями вчитися доведеться довше: наприклад, бакалаврська ступінь з інженерної справи присуджується після чотирьох років навчання, з медицини – після шести років. Бакалавру, щоб “вирости” в магістра, зазвичай достатньо року або двох. Докторантура (Doctorate) триває три роки.

Туристичну освіту в Новій Зеландії можна здобути, наприклад, у таких навчальних закладах, як Queenstown Resort College, The International Travel College, Waikato University, Otago University, Victoria University, Auckland University of Technology, Christchurch Polytechnic Institute of Technology та ін. У цій статті ми розглянемо системи підготовки майбутніх фахівців туристичної сфери лише в деяких коледжах та університетах Нової Зеландії.

Навчальні програми Школи готельного менеджменту Queenstown Resort College (QRC) втілюють найкращі традиції в освіті Нової Зеландії та міжнародної індустрії туризму. QRC – перший професійний коледж у Новій Зеландії, який задовольняє потреби міжнародних туристичних курортів. QRC пропонує

готельну та туристичну освіту світового класу на всіх рівнях – від студентів вищих навчальних закладів до представників бізнесу. Ви можете почати своє навчання у Queenstown Resort College і закінчити його в Швейцарії, Австралії чи Канаді.

Менеджер з екстремального туризму отримує диплом (The Diploma of Adventure Tourism Management), прослухавши повний курс за 18 місяців, що складається з чотирьох семестрів навчання і шести місяців стажування, під час якого студенти отримують повністю оплачувану роботу у сфері екстремального туризму. Екстремальні туристи подорожують в пункт призначення в першу чергу для участі в діяльності, яка пов'язана з поєднанням фізичної активності, напруження, ризику (реального чи уявного) та гострих відчуттів. Таким чином, управління екстремальним туризмом потребує знань, навичок і розуміння в шести основних сферах: соціальний та глобальний контекст; управління бізнесом; комунікативні навички; оперативне управління; управління ресурсами та робота і практичний досвід.

Диплом з менеджменту гостинності (The Diploma of Hospitality Management) – це дворічний повний курс, який складається з навчання та стажування, де учні отримують повністю оплачувану роботу в готелі або на курорті. Перші два семестри забезпечують введення в принципи і практику готельних та ресторанних операцій. Існує навчання в демонстраційному готельному номері коледжу, а також навчання на кухні, в ресторані і фронт-офісі робочого готелю. Другі два семестри зосереджені на готельному і ресторанному менеджменті. Під час стажування студенти мають виконати 1000 годин оплачуваної роботи в готелі або на курорті. Всі студентські стажування відбуваються під наглядом готельних операторів, які допомагають студентам підготуватися до їх кар'єри у сфері туризму та гостинності. Можлива організація стажування в Квінстауні або в інших містах Нової Зеландії, або навіть за кордоном за умови попереднього схвалення декана коледжу.

Міжнародний туристичний коледж (The International Travel College) в Окленді має відмінну репутацію як найкращий постачальник навчальних курсів для повітряної, транспортної та туристичної індустрії. Коледж зареєстрований та акредитований в Кваліфікаційній асоціації Нової Зеландії (NZQA), Міжнародній асоціації повітряного транспорту (IATA / UFTAA), Кембриджському університеті (Великобританія) і в Microsoft. Курси офіційно затверджені Міністерством освіти для видачі студентських кредитів і соціальної допомоги та визнані і схвалені Імміграційною службою Нової Зеландії для отримання студентської візи.

У Міжнародному туристичному коледжі можна отримати Диплом з менеджменту за спеціальністю “Подорожі та туризм” (The Diploma in Tourism Travel and Management). Цей 48 тижневий курс п'ятого рівня акредитації в NZQA надає своїм випускникам відповідні навички і знання, щоб підготувати

їх для кар'єри загального менеджменту за спеціальністю “Подорожі та туризм” (Travel and Tourism Industries). Наголос робиться на навичках маркетингу, планування та дослідження, знаннях фінансів, людських ресурсів, законодавства та інформаційних технологій, оскільки все це має важливе значення в цих міжнародних галузях.

Міжнародний диплом з менеджменту за спеціальністю “Подорожі та туризм” (The International Diploma in Tourism Travel Management) – це 2-річна програма, яка надає студентам значний набір кваліфікацій, деякі з яких добре відомі на міжнародному рівні та спрямовані на кар'єру в захопливому світі подорожей, туризму і пов'язаного з ними бізнесу. Призначений для іноземних студентів, цей навчальний курс має безліч випускників на ясному шляху в трудове життя, бізнес або безпосередньо для подальшого професійного навчання у вищих навчальних закладах. Зміст курсу включає в себе такі предмети, як: навички технічної індустрії, навички обслуговування клієнтів, туристичні напрями, продаж і маркетинг, сервісні служби в галузі подорожі та туризму, комерційне право та управлінські навички.

Туризм є найбільшою швидкозростаючою галуззю Нової Зеландії та потребує фахівців з правильним поєднанням навичок – управлінських, екологічних та культурних, щоб керувати цим зростанням в найкращому напрямі. Для отримання диплома бакалавра з туризму (the Bachelor of Tourism) студенти Університету Ваїкато (Waikato University) обирають одну з двох сфер дослідження – “Туризм та готельний менеджмент” (Tourism and Hospitality Management), де вони набувають навичок діяти як ефективні менеджери у сфері гостинності та туризму; або “Туризм у суспільстві” (Tourism in Society), де вони розвивають професійне розуміння складних зв'язків між туризмом, суспільством і навколишнім середовищем. Ці сфери дослідження мають спільну площу дослідження, яка включає в себе ряд суміжних питань. Різниця полягає в тому, що “Туризм та готельний менеджмент” вивчається на факультеті туристичного менеджменту (Waikato Management School), а “Туризм у суспільстві” – на факультеті мистецтв і соціальних наук (Faculty of Arts & Social Sciences).

Можливості для кар'єрного зростання у випускників цього університету є на таких посадах: менеджер з екстремального туризму, розробник екотурів, готельний менеджер, планувальник відпочинку, радник з регіонального туризму, планувальник регіонального або національного туризму, письменник сфери туризму та подорожів, консультант з туризму, туристичний підприємець, аналітик туристичної політики.

Переваги навчання в Університеті Ваїкато досить значні: можливість здобути практичний досвід роботи на місцях, рішуча підтримка роботодавців, міжнародно визнаний викладацький склад, сильні національні та глобальні

зв'язки у сфері наукових досліджень, унікальні акценти на розвиток конструктивного і критичного розуміння туризму та готельного менеджменту.

Спілкування та технічні навички у їх різноманітних формах є життєво важливими факторами сучасного суспільства. Це актуально також і для індустрії подорожів та туризму, тому навчальна програма туристичних операцій (Travel Operations) в Christchurch Polytechnic Institute of Technology дає змогу задовольнити потреби сучасного технологічного суспільства, у тому числі такі курси програми, як комп'ютерне бронювання, електронна пошта та Інтернет, іноземна валюта та страхування, професійне спілкування та базові навички продажів. Іншим важливим аспектом є можливість дослідження туристичних напрямів для отримання широкого спектра інформації з використанням глибоких знань і навичок. Щоб закріпити знання, до програми навчання входить оплачувана навчальна поїздка. Вона включає в себе проектне обстеження напрямів, які можуть зацікавити клієнтів, а також планування, маркетинг, практику та оцінювання.

Сертифікат зі спеціальності “Туристичні операції” (Certificate in Travel Operations) свідчить про готовність фахівця до різноманітної діяльності в цій швидко зростаючій “народній” індустрії. Якщо студенти добре самотивовані, готові адаптуватися до змін і прагнуть навчатися, кар'єра як турагентів, співробітників авіакомпаній, консультантів з корпоративних поїздок, круїзного туризму або оптових перевезень, інформаційних консультантів, гідів та працівників готельного фронт-офісу відкрита для них. Завдяки близьким відносинам викладацького персоналу з туристичною індустрією країни, Christchurch Polytechnic Institute of Technology, як і раніше, має високі показники працевлаштування своїх випускників. Рівень навчання дає змогу студентам отримувати постійні підвищення на обраних посадах.

Сертифікат зі спеціальності “Рекреаційний туризм” (Certificate in Outdoor Recreation) можна отримати після освоєння 6-місячної програми, яка має акцент на особистісний розвиток і дає при цьому міцну основу для формування обов'язкових навичок, знань і цінностей, необхідних для подальшого навчання або працевлаштування у сфері екстремального туризму або екотуризму. На обов'язкових курсах студенти вивчають професійне спілкування, створення команди, керівництво помічниками, екологічну інтерпретацію спеціальності та розвиток практичних навичок скелелазіння, морський каякінг та управління байдарками. Студентам необхідно брати участь у певній кількості практично-навчальних поїздок за межі міста. При цьому їм видається спеціальне обладнання.

Після успішного закінчення цієї програми студенти мають можливість знайти роботу інструктора початкового рівня в таких місцях, як дитячі табори відпочинку, або гіда екстремального чи екотуризму. Випускники цієї програми також мають право подати заявку на подальше навчання та отримання

Диплому зі спеціальності “Екологічне та активне лідерство” (Diploma in Environmental and Outdoor Leadership) або ступеня бакалавра зі спеціальності “Екстремальна та активна туристична освіта” (Bachelor of Sustainability and Outdoor Education).

Це лише декілька навчальних закладів Нової Зеландії, що пропонують туристичну освіту на рівні світових стандартів. ВНЗ Нової Зеландії дбають про створення чудових умов для здобуття якісної освіти, що відповідає всім потребам часу та міжнародним критеріям. Ще один незаперечний “плюс” новозеландської системи освіти полягає в тому, що вона від початку побудована за британським зразком з використанням кращих традицій та багаторічного досвіду Великобританії. Зараз вона поєднує в собі елементи англійської та американської освітніх схем з унікальними новозеландськими рисами. Наприклад, викладання у ВНЗ ведеться англійською мовою, але серед інших дисциплін є також курс другої державної мови – мови корінного населення маорі. У тихоокеанських університетах прийнято активно висловлювати свої думки, аргументовано критикувати тези викладача, пропонувати власний підхід до вирішення завдань. Тому лекції та семінари проводяться в дискусійній формі у досить неформальній обстановці. Процесом більше керує студент, ніж викладач. Але за такою демократичною формою криються високі вимоги. Про скачування з Інтернету рефератів та курсових доведеться забути назавжди. Також доведеться забути про таке поняття, як “автомат”. Запорука успішності студента – в умінні думати, аналізувати інформацію та факти, на основі яких розробляти і представляти власні унікальні проекти з дисциплін та предметів, які вивчаються.

Туристична освіта Нової Зеландії побудована на принципах поступовості та неперервності. Майбутні фахівці в обов’язковому порядку проходять якісне стажування в готелях, туристичних агенціях, літніх дитячих таборах, на курортах та інших туристичних об’єктах згідно зі своєю спеціалізацією. Стажування проходить під наглядом інструкторів та можливе навіть за кордоном. Багато навчальних закладів організують для студентів оплачувану практику на підприємствах. Ряд університетів укладає договори з великими фірмами (Microsoft, IBM, ANZ Bank, Samsung, Panasonic), відповідно до яких студенти третього курсу і старші отримують запрошення на оплачуване стажування. Переважні шанси отримати подібну пропозицію в тих, хто навчається за спеціальностями “Фінанси”, “Комп’ютерні технології”, “Програмування”, “Архітектура”, “Ветеринарна медицина”, “Екологія”, “Геодезія”, оскільки в Новій Зеландії відчувається дефіцит у кваліфікованих кадрах, здатних працювати в цих сферах.

Стипендій як таких (у вигляді щомісячної виплати невеличкої суми як в Україні) в Новій Зеландії немає, бо освіта – платна і університети зростають та розвиваються за кошти студентів або, як це зазвичай буває, їх батьків.

Проте існують різні гранти та стипендіальні програми для підтримки молодих науковців та премії за визначні досягнення у навчанні для талановитої молоді. Головною вимогою до претендента на “грошову допомогу” є високі академічні показники. Більше шансів у тих, хто займається унікальними дослідженнями за програмами магістратури та докторантури в галузі хімії, біології та інженерних наук. Проте Нова Зеландія також потребує висококваліфікованих фахівців для туристичної індустрії, яка є однією з провідних галузей національної економіки країни.

Висновки. Нова Зеландія – одна з країн, яка має багатий досвід підготовки працівників туристичної сфери. Її ВНЗ пропонують неперервну туристичну освіту, яка відповідає високим міжнародним стандартам. Майбутні фахівці отримують якісну теоретичну та практичну підготовку завдяки кваліфікованому, а в деяких ВНЗ навіть міжнародно визнаному викладацькому складу. На наш погляд, доцільно розглянути можливості творчого використання досвіду Нової Зеландії в підготовці фахівців туристичної сфери в національних умовах.

Література

1. Шустилова И.И. Краткий англо-русский лингвострановедческий словарь: Великобритания, США, Канада, Австралия, Новая Зеландия / И.И. Шустилова, В.В. Ощепкова. – Дрофа, 2006.
2. New Zealand Tourism Guide Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.tourism.net.nz/new-zealand/about-new-zealand/education-in-new-zealand.html>.
3. Warren J.A.N., Taylor C.N. Developing Eco-tourism in New Zealand / NZ Institute for Social Research and Development Ltd. – Wellington, 1994.
4. Busby G. The concept of Sustainable Tourism within the higher education curriculum: A British case study / G. Busby // Journal of Hospitality, Leisure, Sport and Tourism Education. – 2003. – № 2 (2). – P. 48–58.

ЗАБСІВОРОТА І.М.

МОТИВАЦІЯ ЯК ФУНКЦІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ОСВІТНЬОГО ЗАКЛАДУ

На сучасному етапі соціально-економічних та суспільно-політичних змін, що відбуваються в державі, все гостріше постає питання професійного розвитку педагогічних кадрів. Завдання менеджерів освіти – зробити цей процес керованим. У зв'язку із зростаючою роллю людського фактора в сучасній системі освіти це вимагає іншого підходу до визначення та використання управлінських впливів на ефективну роботу персоналу та задоволення його потреб. У зв'язку з цим мотивація розглядається вченими як одна із вагомих функцій управління професійним розвитком персоналу і його трудової активності [1–4; 8].